

Бичкова М.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Пошук актуальних шляхів вдосконалення проведення внутрішнього аудиту

annemarie@ukr.net

Вступ. За визначенням міжнародного стандарту ISO 19011:2002 аудит якості - це систематичний, незалежний і документований процес отримання доказів аудиту та об'єктивного їх оцінювання для визначення ступеня виконання критеріїв аудиту. Тобто, аудит є перевіркою об'єкта, наприклад усього підприємства чи його окремих функцій або процесів, на відповідність певним вимогам, що відбувається за встановленими правилами.

Дослідженням теоретичних і практичних основ та особливостей системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту займалось багато вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема С. В. Бардаш, Т. А. Бутинець, Ф. Ф. Бутинець, О. Б. Пишна, Е. А. Аренс, Р. Додж, Дж. К. Лоббек, та ін. В цих дослідженнях висвітлено проблематику організації контролю та його методика, характеристики та призначення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. Впровадження та подальша підтримка функціонування різних систем управління якістю у все більшій кількості підприємств різних галузей, їх об'єднання в інтегровану систему управління якістю є яскравим свідченням прогресивного економічного розвитку суспільства та запорукою подальшого економічного успіху.

Метою дослідження є пошук оптимальних та актуальних шляхів удосконалення процесів внутрішнього аудиту.

Матеріали та методи використані для дослідження включають: загальнонаукові методи порівняльного та структурного аналізу, методи дедукції та індукції, синтезу, історичний метод, узагальнення, системно-аналітичний метод для проведення аналізу нормативних документів.

Результати. Теперішній розвиток економіки України і формування ринкових відносин із країнами Європи супроводжується стрімкими часто непередбачуваними змінами середовищ, як зовнішнього та і внутрішнього, появою ризиків для діяльності та стабільності фінансового стану підприємств. Створення ефективної системи внутрішнього контролю, здатної гнучко реагувати на ці зміни та забезпечити раціональне й економічно-вигідне ведення певної господарської діяльності у відповідності чинному законодавству, перевірку якості роботи працівників, і при цьому запобігатиме випадкам неефективного використання ресурсів, є пріоритетною. Впровадження та підтримка діяльності системи управління якістю є гарантією подальшого прийняття своєчасних управлінських рішень, для забезпечення ефективності підприємств та раціонального використання наявного ресурсного потенціалу. Заклади охорони здоров'я широко впроваджують системи управління якістю, адже вказана сертифікація є підтвердженням спроможності надавати якісні медичні послуги. Згідно Наказу МОЗ України № 752 «Про порядок контролю якості медичної допомоги» від 28.09.2012 поняття якості медичної допомоги визначено як «надання медичної допомоги відповідно до стандартів у сфері охорони здоров'я». Зарубіжні науковці під якістю медичних послуг розуміють, не тільки відповідність визначеним стандартам та протоколам і відсутність негативних наслідків медичних втручань, але і їх фінансову доцільність та орієнтованість на споживача. Наприклад, за визначенням Р. Максвелла, якісна медична допомога має такі характеристики як доступність, справедливість, відповідність потребам, ефективність, дієвість та економічність. Також варто зазначити, що сьогодні в умовах глобалізації у всьому світі спостерігається диджиталізація, а це означає, що роль та вплив інформаційних технологій на бізнес, банки, заклади охорони здоров'я, заклади освіти, інші підприємства і структури все більше зростає, а з ними і ризики хакерських атак на медичні бази даних, платіжні системи, банки і, як наслідок, отримання зловмисниками несанкціонованих доступів до конфіденційних та потенційно чутливих даних та рахунків. Для уникнення цього доцільно впроваджувати та підтримувати

системи захисту інформаційних даних, проводити навчання працівників та клієнтів стосовно кібер-безпеки. В Україні в найближчі кілька років буде відбуватися поглиблення реформ та прискорення трансформації економічного розвитку в частині цифровізації (диджиталізації), значного прискорення якій надала пандемія COVID-19.

Навчання внутрішніх аудиторів, тренінги та семінари по інформуванню стосовно переваг використання систем якості для персоналу дозволяють отримати кваліфікованих спеціалістів, мінімізувати психологічний тиск і напругу в колективі та покращити розуміння співробітників у користі повсякденної підтримки системи якості.

Висновки. Враховуючи віртуалізацію економіки та подальшу диджиталізацію усіх процесів, широке впровадження цифрових технологій в усіх сферах життя одним із шляхів удосконалення проведення внутрішніх аудитів є часткове чи повне дистанціювання проведення частини із етапів, наприклад використання автоматичних опитувальників, використання захищених платформ для відеозв'язку задля ефекту присутності аудитора на місці. Особливої актуальності це набуло в умовах пандемії та при нестійкості логістичних сполучень. Використання циклу PDCA і CAPA сприяють вдосконаленню процесу внутрішнього аудиту. Важливим моментом, що потребує подальшого розгляду є удосконалення нормативно-правової бази, що стосується проведення внутрішнього аудиту, розробка відповідних стандартних операційних процедур в медичних закладах та їх регулярна перевірка на актуальність, а також уніфіковане навчання компетентних аудиторів, які відповідатимуть усім вимогам і принципам ISO 9001. Наявний досвід країн Європи та частини вітчизняних підприємств підтверджує переваги використання інтегрованих систем стандартів ISO, що спрощує проведення аудитів та мінімізує кількість документації, використання ресурсів та часу для їх проведення завдяки інтеграції кількох окремих систем в одну.